

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK VÉLEMÉNYE

(2014. június 6.)

a hitelintézetek rövidtávú fedezeti követelményeiről

(CON/2014/41)

Bevezetés és jogalap

2014. május 7-én az Európai Központi Bank („EKB”) a hitelintézetek rövidtávú fedezeti követelményeiről szóló rendelettervezetről (a továbbiakban: rendelettervezet) szóló vélemény alkotására kapott felkérést a Magyar Nemzeti Banktól („MNB”).

Az EKB véleményalkotásra szolgáló hatásköre az Európai Unió működéséről szóló szerződés 127. cikkének (4) bekezdésén és 282. cikkének (5) bekezdésén, valamint a 98/415/EK tanácsi határozat¹, 2. cikke (1) bekezdésének hatodik francia bekezdésén alapul, mivel a rendelettervezet a pénzintézetekre vonatkozó, a pénzintézetek és pénzpiacok stabilitását lényegesen befolyásoló szabályokkal kapcsolatos rendelkezéseket tartalmaz. Az Európai Központi Bank eljárási szabályzatának 17.5. cikke első mondatával összhangban a Kormányzótanács fogadta el ezt a véleményt.

1. A rendelettervezet célja

- 1.1. 2013. október 1-től kezdve az MNB vált nem csupán a makroprudenciális politikáért, de a teljes pénzügyi piac mikroprudenciális felügyeletért is felelős jogalannyá. A Magyar Nemzeti Bankról szóló új törvényben² foglalt jogalkotási hatáskörben bekövetkezett változások eredményeképpen az MNB elnöke jelenleg kizárólagosan jogosult többek között a rendszerszintű kockázatok csökkentését célzó jogszabályok elfogadására. Ezen változásokat megelőzően ez a hatáskör megoszlott az MNB és a magyar Kormány között. A hatáskörei gyakorlása körében az MNB elvégezte a hitelintézetekre irányadó, a likviditási követelményeket meghatározó jogi szabályozás áttekintését, amelyet jelenleg a 366/2011.³ kormányrendelet (a továbbiakban: kormányrendelet) szabályoz.
- 1.2. Az áttekintés eredményeképpen az MNB a kormányrendelet rendelkezéseinek tartalmát tükröző jogszabály elfogadására készül. A gyakorlatban ez azt fogja eredményezni, hogy a jelenleg

1 A Tanács 98/415/EK határozata (1998. június 29.) a nemzeti hatóságoknak az Európai Központi Bankkal a jogszabálytervezetéről folytatott konzultációjáról (HL L 189., 1998.7.3., 42. o.).

2 Lásd a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX törvényt.

3 Lásd a hitelintézetek likviditási szintjének meghatározásáról, valamint devizapozícióbeli lejáratok összehangjának szabályozásáról szóló 366/2011. kormányrendeletet. Az EKB-val nem konzultáltak erről a kormányrendelettről, így annak nem volt elehetősége a kormányrendelet rendelkezéseivel kapcsolatos vélemény elfogadására.

irányadó - a hitelintézetek mérlegfedezeti mutatójára, valamint a betétfedezeti mutatójára vonatkozó - rövidtávú fedezeti követelmények hatályban maradnak.

- 1.3. A kormányrendeletben meghatározottak értelmében a hitelintézetekre vonatkozó ezen rövidtávú fedezeti követelmények célja annak biztosítása volt, hogy a hitelintézetek bármely stresszhelyzet kezelésére megfelelő likviditásfedezeti pufferrel rendelkezzenek. A hitelintézetek számára előírásra került az, hogy 30 napos időtávban vagy a náluk elhelyezett vállalati és lakossági betétek 20 százalékát (azaz a betétfedezeti mutató), vagy pedig a teljes mérlegfőösszegük (összes kötelezettség, azaz a mérlegfedezeti mutató) 10 százalékát lefedő likviditási tartalékokkal rendelkezzenek. A jelzálog-hitelintézetek számára a mérlegfőösszeg legalább 5 százalékának megfelelő mérlegfedezeti mutatónak való megfelelés került előírásra. A konzultációs kérelemhez csatolt indoklás alapján az MNB jelenleg nem tervezi az irányadó fedezeti mutatók szintjének a megváltoztatását.

2. Általános észrevételek

- 2.1. A rendelettervezet a hitelintézetekre irányadó fedezeti követelmények vonatkozásában átfedésben van a kormányrendelet egyes rendelkezéseivel. Mint arra az EKB már korábban rámutatott⁴, a rendelettervezet nem helyezheti hatályon kívül a kormányrendeletet. Mivel a fedezeti követelmények szabályozása jelenleg az MNB elnökének hatáskörébe esik, az EKB ismételtlen fel kívánja hívni a magyar hatóságok figyelmét az érintett jogterületre vonatkozó szabályozás megkettőződésének elkerülése érdekében a 366/2011. kormányrendelet vonatkozó rendelkezései hatályon kívül helyezésének a szükségességére, összhangban a magyar jogalkotásra vonatkozó eljárási szabályokkal.
- 2.2. Az indoklásban foglaltak alapján az MNB a rendelettervezetben foglalt rendelkezések felülvizsgálatát a likviditásfedezeti mutatóra vonatkozó részletszabályokat meghatározó, az 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁵ (a továbbiakban: tőkekövetelmény-rendelet) alapján a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusának elfogadását követően kívánja elvégezni.

3. Különös észrevételek

- 3.1. Az Európai Parlament és Tanács 2013/36/EU irányelvének (a továbbiakban: CRD IV)⁶ és a tőkekövetelmény-rendelet VI. fejezetének⁷ a nemzeti szintű végrehajtása határozza meg a tagállamokban irányadó likviditásfedezeti követelményeket. A likviditásfedezeti mutatót és a nettó

⁴ Lásd a CON/2014/15 vélemény 2. bekezdését. Az EKB valamennyi véleménye közzétételre kerül az EKB honlapján: www.ecb.europa.eu.

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 575/2013/EU rendelete (2013. június 26.) a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 176, 2013.6.27., 1. o.).

⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 2004/36/EK irányelve (2013. június 26.) a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről (HL L 176, 2013.6.27., 338. o.). Lásd különösen a (76), (77), (101) és (102) preambulumbekendést, valamint az 51. cikk (1) bekezdés b) pontját és a 86. valamint a 105. cikket.

⁷ Lásd különösen a 411-428. cikkeket.

stabil finanszírozási rátát („NSFR”) a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság a Bazel III keretében dolgozta ki. A fent jelzettek szerint a tőkekövetelmény-rendelet megbízza az Európai Bizottságot egy, a likviditásfedezeti mutató⁸ részletszabályait megállapító felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadására, amely jelenleg is folyamatban van. A további részletszabályok az Európai Bankhatóság („EBH”) által kiadott végrehajtás-technikai és szabályozás-technikai standardok.

- 3.2. A likviditásfedezeti mutató 2015-től lép hatályba, és az a lépcsőzetes bevezetést követően 2018 januárjától kerül teljes mértékben alkalmazásra⁹. Az NSFR 2018-ban lép hatályba. A tőkekövetelmény-rendelet¹⁰ értelmében a tagállamok a likviditásfedezeti követelmények tekintetében nemzeti rendelkezéseket vezethetnek be vagy tarthatnak fenn mindaddig, amíg a kötelező szabályok uniós szinten megállapításra, és teljes körű hatályba léptetésre nem kerülnek. Erre tekintettel jelenleg nincs olyan jogi követelmény, amely alapján a rendelettervezetet összhangba kellene hozni a CRD IV-el vagy a tőkekövetelmény-rendelettel. Ugyanakkor javasolt az, hogy az MNB mérje fel, hogy a rendelettervezetben meghatározott betétfedezeti mutató és mérlegfedezeti mutató megfelelően rendezi-e a jövőben a likviditásfedezeti mutató által lefedendő nemzeti likviditási kockázatokat.
- 3.3. Továbbmenve, mivel a tőkekövetelmény-rendelet¹¹ az abban meghatározott átmeneti időszakra vonatkozó likviditásfedezeti „minimumelőírásokról” rendelkezik, a magasabb szintű fedezetnek való megfelelést előíró (például a likviditásfedezeti mutató 100 százalékon történő meghatározása) nemzeti szabályok addig maradhatnak hatályban, amíg a likviditásfedezeti mutató 2018-ban teljes egészében hatályba nem lép. A likviditásfedezeti mutató 2015-re elérendő küszöbe a likviditásfedezeti követelmény 60 százaléka, és az évente 10 százalékkal fog emelkedni egészen addig, amíg az 2018-ban el nem éri a 100 százalékot. A rendelettervezetben meghatározott betétfedezeti mutató és mérlegfedezeti mutató hasonlóságot mutat a likviditásfedezeti mutatóval annyiban, hogy azok szintén 30 napos előremutató rendelkezések. Az MNB-nek biztosítania kell azt, hogy a betétfedezeti mutató és a mérlegfedezeti mutató összhangban legyen a tőkekövetelmény-rendeletben meghatározott azon általános alapelvvel, amely értelmében helyénvaló diverzifikált és kiváló minőségű, különféle eszközkategóriákból álló likviditási puffer képzését előmozdítani.¹² Azt is biztosítani kell, hogy a rendelettervezetben működési likviditási tartalékként meghatározott eszközök a tőkekövetelmény-rendeletben¹³ foglalt, a likvid eszközökre vonatkozó rendelkezések alá essenek. Továbbmenve, az EKB véleménye szerint amennyiben a rendelettervezet a jövőben aktualizálásra kerülne, úgy alapos figyelmet kellene fordítani a stressz-paraméterek használatára, tekintettel a Bizottság által elfogadandó felhatalmazáson alapuló jogi aktusra.

⁸ Lásd a tőkekövetelmény-rendelet 460. cikkét.

⁹ Lásd a tőkekövetelmény-rendelet 460. cikkét.

¹⁰ Lásd a tőkekövetelmény-rendelet 412. cikkének (5) bekezdését.

¹¹ Lásd a tőkekövetelmény-rendelet 460. cikkét.

¹² Lásd a tőkekövetelmény-rendelet (100) preambulumbekendését.

¹³ Lásd a tőkekövetelmény-rendelet 416. cikkét.

- 3.4. A tőkekövetelmény rendelet már előírja a bankok számára a likviditási pozícióik összetételére vonatkozó jelentés megtételét, mint ahogy az az EBA felügyeleti jelentéstételre vonatkozó végrehajtás-technikai standardjaiban meghatározásra került. A rendelettervezetben eltérések találhatók a végrehajtás-technikai standardoktól továbbá az azonos csoporthoz tartozó jogalanyok közötti ügyletek kezelése vonatkozásában is. Az EKB javasolja a rendelettervezet 4. szakaszában hivatkozott finanszírozási pozíció számításának egyértelműbbé tételét, különösen tekintetben, hogy csak a szerződéseken alapuló pénzáramlások veendők-e figyelembe, vagy pedig a szerződő felek várható magatartása is figyelembe veendő. Ez elősegítené az egyes felügyelők közti azonos értelmezést.
- 3.5. Az EKB a rendelettervezet rendelkezései fenntartásának korlátozott mértékben látja értelmét azt követően, hogy a likviditásfedezeti mutató uniós szinten meghatározásra került a Bizottság által. Az EKB üdvözli az MNB által kifejezett, a Bizottság felhatalmazó aktusának hatályba lépését követően a rendelet felülvizsgálatára - és amennyiben jogi összeütközés észlelésére kerülne sor, úgy annak hatályon kívül helyezésére - vonatkozó szándékot.
- 3.6. A devizafinanszírozási megfelelési mutató vonatkozásában az EKB CON/2014/15 számú véleményében tett valamennyi észrevétel továbbra is fennáll.

Ezt a véleményt közzéteszik az EKB honlapján.

Kelt Frankfurt am Mainban, 2014. június 6-án.

[aláírás]

az EKB elnöke
Mario DRAGHI